

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. —
Francya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Dania. — Rosya. —
Grecya. — Turcya. — Rzecz domowa. — Wiadomości handlowe.

— 800000 —

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

(Wykaz rezultatu sądownictwa karnego w krajach koronnych od r. 1845 - 1848.)
(Ciąg dalszy.)

Wiedeń, 6. marca. Porównawszy z sobą ogółową liczbę indagowanych z różnych krajów koronnych, przypada w Niższej Austrii jeden indagowany na 346 mieszkańców, podczas gdy na wybrzeżnym terytorium jeden indagowany na 1470 mieszkańców przypada, jako liczbę przeciętną znajdujemy jednego indagowanego na 825 mieszkańców. Ważniejszym jednak okazuje się stosunek indagowanych do istotnie osądzonych, i tak w Krainie, Styrii, Czechach, na Wybrzeżu, w Dalmacyi i Wenecyi znajdujemy tylko połowę indagowanych istotnie kary godnymi, a zatem w tych krajach według przeciętnej liczby z każdego dwóch indagowanych dopiero jeden był osądzony. Jeżeli więc druga niekarana połowa indagowanych była istotnie niewinna, jednakże szkoda dla tych niewinnych jest tem straszniejsza, gdyż na dalsze życie swoje ściągali na siebie podejrzenie o zbrodnię, w obec swoich znajomych utracili sławę nieposzlakowanego charakteru, a ten smutny stan uderza tem bardziej w oczy, gdy nadmienimy, że ze stu indagowanych w przecięciu 88 $\frac{2}{100}$, a przed 22. maja 1848, nawet 95 muszą czekać końca swojej indagacyi w areszcie, a jak długo trwa taki areszt indagacyjny? — Ze stu indagowanych bywają w przeciągu roku w przecięciu tylko 78 wypuszczeni, zatem 12 muszą odsiedzieć dłuższy jak dwunastomiesięczny areszt indagacyjny. A jeżeli ta druga połowa wypuszczonych była winna, i tylko dla braku dowodów wypuszczona, jakąż niepewność prawa wynika ztąd dla obywateli, którzy nawet w tym pomysłnym przypadku, że sprawca popełnionej na nich zbrodni istotnie oddany jest sądowi, muszą czekać, czy ten sprawca należy do tej połowy indagowanych, którzy istotnie osądzeni będą. Przyczyną tego smutnego doświadczenia jest po części nie doskonałość ustawy karnej, a powiększej części niedostateczność dotychczasowego sądownictwa naszego, i dla tego powinno być najusilniejszym staraniem ministra sprawiedliwości zaprowadzić jak najrychlej nową erę do austriackich sal sprawiedliwości i patentowi z 17go stycznia 1850 nadać moc obowiązującą!

Względem osądzeń i uwolnień z braku prawnych dowodów, równie jak stosunku pierwszych do ostatnich, znajdujemy, że w Niższej i Wyższej Austrii, w Salzburgu, Szlązku, Morawii, Karyntyi i Galicyi 13-20 pct, wszelako w Wenecyi 40, Dalmacyi 36, na Wybrzeżu 35, a w Krainie 34 pct. w Lombardyi i Bukowinie zaś 26 pct. z braku dowodów musieli być wypuszczeni. Główna przyczyna, dla czego w tych ostatnich krajach koronnych tak częste wydarzają się przypadki uchylecia kryminalnej inkwizycyi dla braku prawnych dowodów, zasadza się, według naszego zdania, nie w narodowym charakterze, ani też mniejszej otwartości a większej chytrności plemion zamieszkujących te kraje, gdzie inkwizytowie tylko rzadko czynią prawdziwe zeznania, jak raczej w samym sądownictwie.

Niewinnych mało tylko znaleziono, najwięcej w Tyrolu, Salzburgu i Styrii, czego zapewne było przyczyną nieco pospieszne wytoczenie zwyczajnej indagacyi.

Ze względu na właściwe kary, na które osądzonych skazano, widzimy, że w Niższej i Wyższej Austrii, w Salzburgu, Styrii i Czechach wyroki, któremi najwięcej sześciomiesięczny areszt zasądzono, wynoszą niemal trzy czwarte części wszelkich zapadłych wyroków karnych. Zasądzone między 5 i 10 lat kary więzienia nieprzechodzą w żadnym kraju nad 5 procent osądzonych; równie jak zasądzenia na dłuższą niż dziesięciu-letnią karę więzienia nie przewyższają w żadnym kraju więcej jak 4 procent, w większej części nawet przypada tylko $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ procent aresztantów. Na dożywotne więzienie skazano w ostatnich czterech latach (1845-1848) tylko jednego zbrojnicę w Krainie a trzech inkwizytów w Czechach.

Co się tyczy kary śmierci czytamy: „Również i karę śmierci bardzo rzadko zastosowywano w przeciągu tego czasu. W ciągu czterech lat, to jest od 1845 do 1848 skazano na śmierć jednego w Wiedniu, dwóch w Niższej Austrii, 2 w Wyższej Austrii, jednego w Salzburgu, dwóch w Czechach, jednego w Morawii, jednego w Dalmacyi, jedenastu w Galicyi, dwóch na Bukowinie, a czterech w Lombardyi, zatem w ogóle 27 osób. Nie policzono w to wyroków prawa wojennego i następności jego w ciągu roku 1848.

Uważając osądzonych według płci i wieku, widzimy, że między osądzonymi tylko w Salzburgu była nieco większa niż czwarta część płci żeńskiej; potem idzie Karyntya i Austriya, po nich Szlązk 21, 20 i 17pct.; najmniej niewiast osądzono w Lombardyi, Dalmacyi, Galicyi, w Nadbrzeżu i Bukowinie ($\frac{4}{2}$ — Spet.)

Na uwagę zasługuje także to, że w sławiańskiej części Styrii, następnie w włoskim Tyrolu daleko mniej kobiet osądzono, niż w północnych częściach tych prowincyi i że ten stosunek w ogóle okazuje się najpomysłniej dla niewiast w ogóle w krajach górzystych, w niemieckim Tyrolu, Salzburgu, Karyntyi i wyższej Styrii.

Młodzi zbrodniarze od 14 do 20 lat najliczniejsi są w Niższej Austrii (w Wiedniu 25 $\frac{1}{2}$ pct.), na Wybrzeżu, gdzie sąd kryminalny w Tryeście sądził rocznie około 26pct. takich złoczyńców, na Bukowinie i w Karyntyi — najmniej jest w Galicyi, Krainie, w Czechach, Dalmacyi, Tyrolu i Salzburgu (między 11 i 13pct.) Między liczbą tych młodych zbrodniarzy zachodzi w niektórych krajach uderzająca zgodność z liczbą osądzonych niewiast, i tak w Niższej Austrii, Styrii i Karyntyi.

(Projekt nowego przymierza trzech Królów.)

Wiedeń, 4. marca. Wczoraj miano zakomunikować pruskiemu gabinetowi w Berlinie projektu nowego przymierza trzech królów, a więc rozpoczną się układy dyplomatyczne, po których nierównie więcej można się spodziewać, że przyprowadzą do pożądanego celu, niż te, które dotychczas toczono. Królowie Bawarski, Wirtemberski i Saski zgodzili się na zasady, którym chcą nadać znaczenie w politycznej organizacyi Niemiec, lecz nie powinni uważać swych projektów za ukończone dzieło, które już żadnej zmiany nie dopuszcza. Pruskie przymierze przybrało na siebie zdrętwiałą formę, która niemieckim państwu nie zostawiała więcej wolności, jak tylko przyłączenie się lub wystąpienie. Właśnie dla tego, że było już wygotowane, mniej było stosowne do przyjęcia w swój zakres wszystkich niemieckich państw, niż nowe przymierze, mające elastyczniejszą i rozciąglejszą formę, w której jeszcze różne życzenia i względy przestrzegane być mogą. Według nowego przymierza trzech królów poruczona będzie, jak mówią, najwyższa wykonawcza władza dyrektoryum, w którym Austria i Prusy tudzież drugie cztery królestwa będą mieć po jednym głosie, a Hessen-Darmstadt i Hessen-Kassel razem także głos jeden. Pomniejsze państwa niemieckie mogą także przez przyłączenie się do jednego z większych wotujących państw swój wpływ w dyrektoryum wywierać. Uchwalono zgromadzenie ludu z wyborów według ustawodawstwa państw pojedynczych, a liczbę członków zgromadzenia wyznaczono na 300.

(Stan uwolnienia od ciężarów gruntowych w Czechach.)

Wiedeń, 7. marca. Stan uwolnienia od ciężarów gruntowych w Czechach z końcem lutego 1850 jest następujący: Liczba dóbr uwolnionych od ciężaru gruntowego, 103. Liczba gmin 848. Liczba zobowiązanych 13032. Eruowane kapitały indemnizacyi 1,738,527 złr. 35 kr. Spłacone kapitały indemnizacyjne 4648 złr. 22 $\frac{3}{4}$ kr. Eruowane renty roczne 86,926 złr. 17 $\frac{1}{4}$ kr. Wyplacone renty roczne za rok 1849, 2362 złr. 17 $\frac{3}{4}$ kr. Wyplacone renty roczne za r. 1850, 284 złr. 51 $\frac{1}{4}$ kr. Eruowane zaległości z r. 1848, 33,717 złr. 53 $\frac{1}{4}$ kr. Spłacone zaległości z r. 1848, 16,905 złr. 16 $\frac{1}{4}$ kr.
(Kor. lit.)

(Wezbranie wód Dunaju.)

Peszt. Na dniu 24. lutego zerwały fale Dunaju wzburzone kilkudniowym wichrem, groblę pod Mohacz w komitacie Baranyjskim, i zalały 400 domów, z których 30 całkiem zniszczonych zostało. Także i znajdująca się dalej w głębi kraju tak zwana grobla Izseperska przerwana została przez nacisk powodzi w długości 30 sążni, przezco cała okolica tamtejsza zalana dzisiaj wodą. Ze strony władz miejscowych przedsięwzięto niezwłocznie wszelkie środki ratunku i postarano się o umieszczenie pozbawionych przytułku ludzi. (G. W.)

(Bandery zniknęły z hotelów konsulów zagranicznych.)

Medyolan, 28. lutego. Wszyscy rezydujący w Medyolanie konsulowie zagraniczni pościągali już od czasu przywrócenia zupełnego spokoju i porządku bandery swoje, które zatknęli byli podczas zaburzeń politycznych, aby krajowcom swoim odznaczyć przezto bezpieczne miejsca. Hotel konsula angielskiego, o którym mówiono powszechnie, że niezezwoili nigdy na zdjęcie bandery swojej, był jednym z pierwszych, z którego zniknęła bandera konsularna. Wiadomo bowiem, że w Austrii tylko nuncyuszowi papieżkiemu przysłużyło prawo wywieszania herbów na swoim hotelu, wszystkim innym reprezentantom wolno to tylko w czasie niespokojów lub zaburzeń.

— Komunikacya przez most lagunowy z Wenecyą będzie zapewne jeszcze w ciągu miesiąca czerwca przywrócona. Wszystkie zabudowania dworca kolei żelaznej w Vicenza, jak niemniej i dalsze

stacje i domowstwa od Vicenza aż do Werony są po większej części ukończone, a zabudowania w stacji Werona prawie już zupełnie. — Dla ostatecznego ukończenia kolei z Vicenza do Werony brak tylko jeszcze wymijających w niektórych stacjach kolei. (Ll.)

(Kurs wiedeński z 7. marca 1850.)

Obligacje długu państwa 5% — 93³/₈; 4¹/₂% — 82; 4% — 72¹/₂; 2¹/₂% — 48¹/₂. Akcje bank. 1110. Losy z 1834 r. 163; z 1839 — 107. Akcje kolei półn. 107¹/₂.

Ameryka.

(Obrady w senacie zjednoczonych Stanów Ameryki północnej.)

Washington. Na posiedzeniu senatu z 29. stycznia zrobił senator Seward wniosek, aby wszystkim politycznym wychodźcom europejskim odstąpić część kraju bezpłatnie, i tym sposobem zaproponowane przez generała Cass zerwanie stosunków dyplomatycznych z Austryą obalić jako bezskuteczne. Bil Sewarda dotyczący się wychodźców zawiera następujące wnioski: 1) Ze strony senatu i izby reprezentantów zjednoczonych Stanów, które się zebrały na kongres, rozporządza się: aby każdemu wychodźcowi, czy męskiej czy żeńskiej płci, którego nieszczęśliwy rezultat wojny węgierskiej za wolność i niepedległość do tego kraju sprowadził lub sprowadzi nadal, zagwarantowano kawałek ziemi, wynoszący czwartą część sekcji, który ma być wyznaczony z prawnych pomiarów któregośkolwiek uprawnionego gruntu Stanów zjednoczonych, jeżeli tylko zkad innad nie jest już wzięty w posiadłość lub uprawę, a to w tem samym państwie lub też na tém terytorium, które wychodźcy owi najpierwej na ten cel sobie obiorą. Terytorium takie staje się dziedziczną własnością. Oprócz wychodźców węgierskich mają być także przyjmowani emigranci z Irlandyi, z Niemiec, z Włoch lub z któregośkolwiek innego kraju europejskiego.

Hiszpania.

(Odkrycie autora bezimiennych proklamacyi. — Nieuwzględnione podanie infanty Don Francisco. — Mianowanie hrabi Thomar.)

Madryt, 24. lutego. Dziennik „Patria“ podaje niektóre szczegóły o odkryciu autorów bezimiennych proklamacyi. „Policya mająca podejrzenie, iż te proklamacye lubo odmiennej treści od jednej i tej samej pochodzą osoby odkryła w końcu ich autora. Zrazu jednak kontentowała się mieć nań oko baczne. Dowiedziano się, iż ta osoba jedną proklamacyę oddała drugiej, którą niezwłocznie przyaresztowano i znaleziono u niej 50 karlistowskich a 50 republikańskich proklamacyi.“ — W Barcelonie pojmano także kilka osób, które mają być w porozumieniu z autorami proklamacyi. — Infantowi D. Franciszkowi, ojcu króla dano na jego podanie, aby już teraz mógł powrócić do Madrytu, odmowną odpowiedź, otrzyma on dopiero z końcem maja lub z początkiem czerwca pozwolenie powrotu. — Z Lisbony donoszą pod dniem 16. b. m., że hr. Thomar otrzyma tytuł margrabi i mianowany będzie wyższym mistrzem ceremonii. (D.R.)

Anglia.

(Rozprawy w parlamencie.)

Londyn, 2. marca. Lord John Russel odpierał na ostatniem posiedzeniu izby wyższej bardzo energicznie zarzuty pana Hume przeciw bilowi reformy, mimo to jednakże została kwestya ta tylko odroczone na czas późniejszy. P. Hume wystąpi na przyszły rok znowu z swoim wnioskiem, i pozyska może znaczniejszą większość dla siebie, niż obecnie. Nawet dziennik „Times“ zdaje się niewątpić o tem wcale, i sądzi, że gdyby parlament obecny jeszcze raz powrócił do ceł ochronnych, musiano by wy badać opinie kraju, zaczęłyby być doś czasu do pomyślenia o rozszerzeniu prawa wyborowego. Ztąd widać, że p. D'Israeli niemoże wcale jeszcze tak dalece tryumfować, jak to utrzymują przyjaciele jego. Według ich zdania bowiem powinno by przed wielkanocą jeszcze albo rozwiązanie parlamentu nastąpić, albo upadek gabinetu Whigów; wszelako kombinacya ta zdaje się mieć za sobą bardzo słabą rękojmię pożądanego skutku, chociaż już z jej przyczyny bardzo liczne zakłady porobiono. Nawet posiadający znaczny wpływ dziennik „Times“ woli raczej rozszerzenie prawa wyborowego, niżli panowanie systemu, który już odegrał swą rolę. — Na wczorajszem posiedzeniu izby niższej podzieliła się izba na komitety i przyjęła niektóre punkta ustawy parlamentarnej względem wyborów, przeczo liczba wyborców w Irlandyi o 267,000 indywiduów pomnożoną została. Debaty trwały aż do północy bez szczególniejszego interesu, poczem izba się rozeszła uznawszy jeszcze przy końcu za wyborcę pewnego posiadacza gruntu, który rocznie płaci 8 funt. szt. podatku dla ubogich. Wczoraj odbyła się rada gabinetowa. Królowa mianowała dwóch parów nowych, a mianowicie Sir Albena Dentson i Samuela Jones Lloyd.

— Na posiedzeniu izby niższej z 27. lutego żądał p. Stuart Worthley powtórnego odczytania bilu względem małżeństwa (podług którego ożenienie się mężczyzny z siostrą zmarłej żony jego ma być uznane za prawomocne). Przeciw ustawie tej mówili z powodów religijnych i moralnych Sir F. Thesiger i p. P. Wood. Do głosowania nieprzyszło, a w końcu odroczone debatę na przyszłą środę. (Ll.)

Francya.

(Wiadomości bieżące.)

Paryż, 4. marca. Czynności przygotowawcze unii elektoralfiej już są na ukończeniu. Zdaje się, iż generał Lahitte i panowie Bonjeau i Ternand Foy zostaną jedynymi kandydatami partyi konserwacyjnej. Pan d'Arbouville bezpośrednio po nich następuje.

Zgromadzenie narodowe uchwaliło po niezajmującej debacie większością 428 głosów przeciw 218, iż przejdzie do powtórnego dyskusji nad projektem ustawy względem kolei żelaznej z Paryża do Avignon; zdaje się jednak, iż ta uchwała wcale niedowodzi, że większość zgromadzenia sprzyja zasadzie wyrzeczonej w tej ustawie.

Projekt dotyczący się burmistrzów zajmuje zawsze jeszcze umysły. Jutro ma być wzięty pod obrady wydziałów. Pomimo usiłowań pana Berryer nieskłania się partya legitymistów do przyjęcia tej ustawy. Wszystkie organa tej partyi wyrażają się w tej mierze jak najjaśniej. Kilka członków partyi konserwacyjnej, między którymi wymieniają pana Buffel, byłego ministra agrykultury, postanowili, jak słychać, połączyć się ze stronnictwem góry dla odrzucenia tego projektu, który według ich zdania ścieśnia swobody municypalne.

Posiedzenie jutrzejsze będzie zapewne bardzo zajmujące. Pan Piscatory zapowiedział bowiem na jutro interpelacye względem mów mianych na posiedzeniach unii elektoralfiej, a minister spraw wewnętrznych przyjął te interpelacye.

Sprawy zagraniczne, które przed kilkoma dniami miały pozór niepokojących, są obecnie więcej zaspokajające. Zapewniają tu w towarzystwach zgromadzenia narodowego, że Prusy oddały rozwiązanie kwestyi dotyczącej się księstwa Neufchatel w ręce komisji związkowej w Frankfurcie. Korespondent dziennika „Independance Belge“ donosi, iż ten krok ze strony Prus dowodzi wielką zręczność. Tym sposobem bowiem omija gabinet pruski pośrednictwo Francyi i wzbuźda udział całych Niemiec w pretensjach swoich co do księstwa Neufchatel.

(Bank pożyczek honorowych.)

Paryż, 28. lutego. Dziennik „Patrie“ donosi: „Okólnik ministra spraw wewnętrznych do prefektów zwraca uwagę publiczną na instytucyę, która oddawna z wielką korzyścią istnieje we Włoszech, którą pan Dumas zaprowadził w departamencie Dordogne, a o której upowszechnienie pan Jovenel, były deputowany, znaczne położył zasługi. Chcemy tu mówić o banku pożyczek honorowych, o którym „National“ i kilka innych dzisiejszych dzienników mówi z lekceważeniem, jak gdyby się obawiały głębiej rozważyć projekt rządowy i pomysł, który niewyszedł od nich.

O cóż tu istotnie idzie? oto o odezwe do kilku ludzi na rozmaitych punktach Francyi, aby z własnej dobrej chęci utworzyli fundusz wspólnej i założyli kapitał, przeznaczony do wspomagania pracujących, którymby pożyczka 50, 100 lub 200 franków przyniosła wielki pożytek, podając im łatwą sposobność podźwignienia skromnego swego przemysłu, tak iżby zdołali zwrócić bankowi sumę, którą im powierzono, bank zaś tą samą sumą pomagałby innym. — Procenta od tej pożyczki byłyby bardzo małe, a wypożyczający niepotrzebowaliby żadnej dawać gwarancyi, żadnej hypoteki, żadnego zastawu, żadnych zobowiązań na piśmie i na termin; tylko słowo honoru zapisane w rejestrze gminy. Jesteż coś pojedynczego, coś mniej pretensjonalnego, coś pożyteczniejszego? Nie leżyż w tej szczęśliwie pomyslanej kombinacyi źródło wielkiego zaspokojenia dla tych, którzy część swego dobytku chcą poświęcić celom dobroczynnym, źródło polepszenia losu dla tych, których utrzymanie zawisło od codziennej skromnej pracy?

Banki pożyczek honorowych niemają nic wspólnego z zakładami kredytowymi i domami handlowymi, zajmującemi się negocyacyą wartości komercyonalnych, i z tego względu bylibyśmy za tem, aby je dla uniknienia omyłek nazywano kasami pożyczek honorowych. Są to istotnie wielce udoskonalone zakłady dobroczynne, pożyteczniejsze od zakładów zastawniczych, mogące dostarczyć kapitału bez uciążliwych procentów, bez pozbawienia przez zastaw przedmiotów często-kroć niezbędnie potrzebnych, dążące nakoniec do utrzymania wiary w dane słowo i ku zachęceniu do pracy.

Instytucyę te nie rozkrzewią się od razu między naszą ludnością; lecz w jakim bądź stosunku postępować będą, nieprzestaną być nigdy bardzo pożytecznymi, bardzo moralnymi, bardzo zaletnymi dla ludzi prawych i dla klasy pracującej.

Włochy.

(Posiedzenie izby deputowanych.)

Turyń, 7. lutego. Izba druga obradowała dzisiaj nad ministeryalnym projektem do ustawy o reformie taryfy pocztowej. Arnulfi utrzymywał, że chwila obecna nie jest stosowną do zaprowadzenia takiej reformy, któraby dochody państwa koniecznie uszczuplić musiała, i proponował odroczenie dyskusyi, dopokąd głosowanie nad budżetem z 1850 r. nienastąpi. W tym samym duchu mówili deputowani Lanza, Rosselini i Farina. Za projektem przemawiał minister finansów, którego popierał sprawozdawca hrabia Cavour, wyznaczony do popierania dyskusyi komisarz król. kawaler Despin i kilku deputowanych. Izba odrzuciła propozycyę odroczenia Arnulfiego i przyjęła pierwszy artykuł ustawy. (G.W.)

(Excesa w Pistoja.)

Florenca, 27. lutego. Gazeta urzędowa opisuje w następujący sposób najnowsze excesa w Pistoja: 17. b. m. przeciągały po ulicach długim szeregiem wozy, na których wiele, znanych już władzom, awanturników siedziało. Ci hałasowali, wrzeszczeli różnemi głosy i wznosili okrzyki na cześć republiki czerwonej. Rozumie się, że władze musiały użyć potrzebnych środków dla zapobieżenia dalszym skutkom tak gorszącej demonstracyi w dzień niedzielny. I w istocie środki te nieokazały się wcale daremnymi, albowiem wkrótce potem nadjechał znów wóz jeden z kilkoma osobami śpiewającymi. Treść tej pieśni spowodowała komendanta straży nakazać mil-

ezenie śpiewakom. Miasto uczynić zadość wezwaniu temu, wydarł jeden z śpiewaków komendantowi broń z ręki i rzucił się z nią na patrol. Jeden z żołnierzy zmuszony tem do obrony, użył także broni i zadał napazęcy cięcie tak silne, że mu broń z ręki wypadła. Poczem pochwyciono go natychmiast i zaprowadzono na odwach, gdzie po przedsięwziętej rewizji znaleziono sztylet przy nim. Tymczasem przywabił wypadek ten mnóstwo ludzi przed odwach, którzy więźnia przemocą uwolnić usiłowali. Wszelako władza publiczna stawiała im energiczny opór, i wkrótce też przy pomocy oddziału wojska austriackiego udało jej się nie tylko rozprószyć burzycieli ale nawet dwóch przewodzców ich pochwycić. (Ll.)

(Korespondencya z Rzymu.)

„Constitutionel“ donosi: Z Rzymu otrzymaliśmy następujący list z d. 26. lutego: „Książę Musignano już zupełnie wyleczył się na swą ranę; lecz siostra jego jest ciągle bardzo cierpiącą. Polityca śledzi bardzo czynnie sprawców tego zamachu; lecz okazuje się, że chirurg del Fratte, którego aresztowano, jako głównego uczestnika, nie miał w tej zbrodni tak bezpośredniego udziału, jak z razu sądzono. Mimo to trwają aresztacje nieustannie, a przedwczoraj wieczór pojmano w domu na placu d'Espagne niejakiego Rinaldi i kilku członków jego rodziny.“

„Słychać także, że sławny Angelo Brunetti, zwany Ciccrucchio, został aresztowany niedaleko Monte-Feltro przez kolumnę austriacką. Wiadomość ta zasługuje na potwierdzenie.

„Wyrok, który wyrzekł uwolnienie osławionego prezydenta komisji barykad, Henryka Cernusehi; został skasowany przez radę rewizyjną. Za czternaście dni rozpoczną się debaty przed sądem wojennym. Zapowiedziano przedłożenie nowych aktów, które mają posłużyć do wyjaśnienia tej kwestyi. Nasza procedura kryminalna, szczególnie pod względem jawnego percypowania świadków, będzie zawsze utrudniać zadanie naszych trybunałów.

„Świadkowie nieodważają się nigdy powiedzieć prawdę publicznie. Obawa zemsty pojedynczych obżalowanych będzie ich zawsze wstrzymywać od tego. I ztąd to pochodzi większa część owych uwolnień, któremi się Rzymianie tak mocno gorszą. Nie pojmują oni, że pewność moralna nie jest dostateczną do uznania kogo winnym; że sędziemu potrzeba także mieć pewność legalną. (Indep. Belge)

Niemce.

(Generał Peucker. — Opór w księstwie Heskiem przeciw wyborom do Erfurtu.)

Frankfurt, 28. lutego. Generał Peucker, który przed kilku dniami powrócił ztąd do Karlsruhe, jest za kilka dni znowu tu spodziewany, by podczas niebytności pana Radowitz (który jak wiadomo obejmuje przewodnictwo w radzie administracyjnej) na jego miejscu urzędować w komisji związkowej. — Według wszelkich wiadomości z Wielkiego księstwa Hessen, wybory na sejm Erfurtski nieprzyjdą w żaden sposób przed 20. marca do skutku. Pominąwszy zachodzące jeszcze trudności (według oświadczenia samego ministra Jaup) odmówiły gminy kilku miast, między temi Moguncya, wszelkie przyczynienie się do wyborów. Opór ich opiera się częścią na wydanej bez przyzwolenia stanów ustawie o wyborach, częścią na ustawie rzeszy niemieckiej z 29. marca 1849, która według ich zdania jest ciągle jeszcze prawomocna.

(Pan Schmerling. — Koniec kwaterunków.)

Frankfurt, 1. marca. Według zaręczonych doniesień można już niezadługo spodziewać się przybycia pana Schmerling z Wiednia. Ani wątpić, że misya jego z jednej strony jest w związku z austriackimi propozycjami o połączeniu cła, a z drugiej strony z stanowczym uchwaleniem stosunków konstytucyi niemieckiej. Mamy nadzieję, że wkrótce wyjdzie także tak zwany projekt czterech królów z tej mistycznej tajemnicy, którą go sprzeczne gazeciarskie pogłoski dotychczas osławiają — Z wielką przyjemnością obywateli zakończył się dzisiaj uciążliwy kwaterunek. Wszystkie załogowe wojska ulokowano już w koszarach. Za przykładem Lipska i innych miast zamysłają i tutaj założyć instytut do dawania roboty. Między obywatelami pojawia się pożądaný udział do tego przedsiębiorstwa.

(Książę Gorczaków aktualnym ambasadorem przy centralnej komisji niemieckiej.)

Frankfurt, 28. lutego. Związkowa komisya centralna przyjęła już księcia Gorczaków w charakterze posła Cesarza rosyjskiego. Jego list wierzyszny brzmi, iż upoważniony jest zastępować Rosyę przy tak zwanej confederation germanique, actuellement representée par la commission fédérale. To daje nam do poznania, dla czego Rosya mogła posłać do Frankfurtu nadzwyczajnego posła. Rosya widzi w komisji związkowej tylko tymczasowego zastępcę zagwarantowanej traktatami związkowej władzy, ale przeto daje oraz do poznania, że w każdej innej nowej władzy centralnej nie innego widzieć nie chce, jak tylko reprezentanta niemieckiego związku. Książę Gorczaków jest pierwszym aktualnym posłem, który przy centralnej komisji jest zawierzyszny. Wszyscy inni przebywający tutaj przy prowizoryum Niemiec zastępcy rządów mają charakter prowizoryczny.

(Pan Schoder u króla Jego Mości. — Pogłoski.)

Sztutgarda, 26. lutego. Donoszono już raz o tem z Sztutgardy, że J. M. król powołał był do siebie pana Schoder, przewodzcę lutejszego republikańskiego stronnictwa. Doniesienie to było rzetelne; również jest rzeczą prawdziwą, że partya demokratyczna nabiera ztąd otuchy, gdy tymczasem konserwatyści wielce się tem niepokoją. Spodziewają i obawiają się tu „ministerjum Schodera.“ Wszelakoż mimo tych nadziei i obaw nic z tego wszystkiego nie przyjdzie do skutku, bo chociaż J. M. król powołał Schodera, to prze-

cież wiedzą o tem obeznani lepiej z tutejszemi stosunkami, iż o złozeniu demokratycznego ministerjum nie może wcale być mowy.

Według krzących pogłosek opuści rodzina królewska wkrótce Sztutgardę i uda się na mieszkanie do Friedrichshafen. Napomykają tu niekiedy o zamierzonej suspensyi ustawy konstytucyjnej. (Ll.)

(Powód podróży księcia Koburg do Anglii.)

Z Turynii, 26. lutego. Tajemnica pokrywająca podróż księcia Koburg do Anglii, wyjaśniła się. Dla sejmku księstw Gotha i Koburg, który temi dniami ma się zebrać, wypracowało ministerjum projekt konstytucyi mający służyć za podstawę dla kwestyi zjednoczenia. Według tego projektu posyłałoby na przyszły sejm wspólne księstwo Koburg 11 deputowanych, Gotha zaś 25. Lecz by przy głosowaniu niepozostawić Koburg w mniejszości, przyjęto więc na przyszłość tryb odmienny całkiem od wszystkich potąd używanych, tak, iż zgodność trzech czwartych części głosów stanowi dopiero prawomocną uchwałę. Ten tedy projekt zamysła książę komunikować bratu swemu, księciu Albertowi, tudzież stryjowi, królowi Leopoldowi w Belgii panującemu, i zasięgnąć zdania ich w tej mierze. Deputowani Koburga zwołani na dzień jutrzejszy rozpoczną wybory swych urzędników. (O.P.A.Z.)

Prusy.

(Sprawozdanie rady administracyjnej względem projektu konstytucyi z d. 28. maja 1848 r.)

Berlin, 28. lutego. Sprawozdanie rady administracyjnej, na mocy którego dnia 12. lutego uchwalono przedłożenie projektu konstytucyi z d. 28. maja bez odmiany sejmowi rzeszy niemieckiej, kończy się następującemi słowami:

„Komisya, reasumując rezultaty dotychczasowych rozpoznań: 1) że projekt konstytucyi w samej istocie ostatecznie zmierza do odbudowania konstytucyi niemieckiej za przyczynieniem się i zezwoleniem zgromadzenia narodowego na mocy powziętej na posiedzeniu z dnia 30. marca 1848 uchwały związkowej, że 2) nieodmienne przedłożenie tego projektu jest stałym zobowiązaniem opartem na traktatach, jak długo się wszyscy nieporozumieli względem zaproponowanych modyfikacji, lubo jeszcze niewszystkie członki związku niemieckiego z r. 1815 do niego przystąpiły, że zaś 3) takie porozumienie się względem zaproponowanych przez Prusy modyfikacji z powodu opierania się Saksonii i Hannoveru obecnie nastąpić nie może, robi wniosek: „aby nieprzyjąć zaproponowanych modyfikacji projektu konstytucyi lecz przedłożyć go stosownie do podjętego mocą traktatu zobowiązania bez odmiany sejmowi rzeszy niemieckiej.

(Kurs giełdy berlińskiej z 6. marca.)

Dobrowolna pożyczka 105. $\frac{1}{2}$ %. Oblig. długu państ. 87 $\frac{1}{2}$ %. Akcy bank 95 $\frac{1}{2}$ %. Polskie listy zast. 95 $\frac{1}{2}$ %. Pols. 500 — 79 $\frac{3}{4}$ %; 300 — 119 $\frac{1}{2}$ %. Frydrychsдоры 13 $\frac{1}{2}$ %. Inne złoto za 5 tal. 12 $\frac{1}{4}$ %. Austriackie banknoty 89 $\frac{3}{4}$ %. L.

Dania.

(Rozprawy w zgromadzeniu narodowem.)

Kopenhaga, 27. lutego. Minister finansów przedłożył dziś narodowemu zgromadzeniu projekt do ustawy względem wojennego podatku na rok 1850. Ustawa ta oparta jest na tych samych zasadach, jak w roku 1848. W związku z tem przedłożył także prowizoryczną ustawę o przedłużeniu rozporządzenia z dnia 5. czerwca 1848, §. 11, w celu powiększenia należących do cła i konsumcyi niestałych danin konsumcyjnych, które nie tylko na rok 1849, ale i nadal rozciągnięto. W jednym punkcie najszczególniej różni się nowa ustawa wojennego podatku od dawniejszej, gdyż wówczas przyzwolił król dobrowolnie niejaką część z swego apanażu na pokrycie kosztów wojennych, ale ponieważ w tym roku zatrzymana jest czwarta część ze wszystkich apanażów, przeto król nie może się już zadną kwotą przyczynić. Dla pokrycia wynikającej ztąd różnicy postanowiono, aby opłacani z listy cywilnej urzędnicy osobny podatek wojenny płacili. Poczem 71 głosami przeciw 14 uchwalono, by ustawa uchylająca przypuszczenie w tym kraju Żydów, pod trzecie obrady przysłała.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 4. marca.)

Met. Austr. 5% — 81 $\frac{3}{4}$ %; 4 $\frac{1}{2}$ pct. 71 $\frac{1}{2}$ %. Akcy bank. 1143. Sard. 32 $\frac{3}{4}$ %. Hyszp. 3% — 28 $\frac{3}{8}$ %. Polskie 300 — 119 $\frac{1}{2}$ %; 500 — 79 $\frac{3}{4}$ %.

Rosya.

(Manifest Jego ces. Mości.)

Petersburg, 22. lutego. My Mikołaj I. z Bożej łaski Cesarz i Samowładca wszech Rosyi itd. i itd.

W skutku zaszłych od czasu odbycia w r. 1833 i 1834 ostatniego spisu ludności, zmian w liczbie ludności, uznaliśmy za dobre, zgodnie ze zdaniem rady państwa, rozkazać: 1) odbyć w całym cesarstwie, z wyjątkiem kraju Zakaukaskiego, nowy, dziewiąty spis ludności, ściśle na zasadzie załączonej przy niniejszem, zatwierdzonych przez Nas: ogólnej ustawy dla państwa, oraz szczególnej ustawy dla obwodu Bessarabskiego, i 2) wyłączyć teraz od spisu obywateli i jednodworców w guberniach zachodnich, ze względu, iż spis ludności tychże odbył się w zbyt niedawnym czasie.

Dan w Petersburgu, 11. stycznia, roku od narodzenia Chrystusa Pana tysiąc osmset pięćdziesiątego, a panowania naszego roku dwudziestego piątego.

Na oryginalne własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

„Mikołaj.“ (G.W.)

(Kurs giełdy warszawskiej z 5. marca.)

Za Obl. skarb. dają 79 Rub. 30 kop. Listy zast. nowe 14 Rub. 86 kop. Serye wylos. 120 Rub.

Grecya.

(Wiadomości o nieporozumieniu angielsko-greckiem.)

Wiedeń, 7. marca. Dzisiejsze wiadomości z Tryestu potwierdzają w całej treści doniesienia ostatniej depezy telegraficznej. Parostatek „Vorwärts“, który dnia 5. b. m. w południe z Lewanty do portu tryestyńskiego zawinął, przywiózł wiadomości sięgające do 26. z. m. Stan rzeczy w Grecyi, położenie kraju z powodu grecko-angielskiego nieporozumienia, przedstawiają bardzo smutny obraz. Nadzieje jakie pokładano we Francyi, zdają się pełzać na niczem, blokada angielska trwała bez przerwy, nawet ją zaostrzono, mianowicie w porcie Piräus utrzymywała eskadra angielska dnia 25. lutego wieczór przydłużony ogień działowy przeciw kilku okrętom greckim, które korzystając z ciemnej nocy i pomyślnego wiatru chciały umknąć z portu.

Korespondencya z Aten donosi, że angielski konsul Wyse odpowiadając na depezę francuskiego ambasadora pana Thouvenel oświadczył, iż wprawdzie otrzymywał prywatne instrukcje od lorda Palmerston, lecz urzędowych rozkazów względem swego zachowania się wcale nieodebrał. W Atenach rozeszła się pogłoska (za której pewność jednak żaden z tamtejszych korespondentów ręczyć nie śmie), że również pan Wyse jak i admirał Parker swoje demisyje posłali do Londynu. Ludność grecka oburzona jest do żywego postępowaniem Anglii, źródło żywotne Grecyi, handel morski jest zatamowany i obawiają się niebezpiecznych rozruchów, jeżeli ten stan rzeczy dłużej potrwa. Rząd nieogłosił ani przez izby ani drukiem nowego aktu dyplomatycznego, z tego też powodu niemożna od czasu przybycia paropływu francuskiego nic pewnego donieść o ostatnich negocyacjach reprezentantów rozmaitych mocarstw. Z Korfu donoszą z dnia 3. b. m., że tam zawinął dnia 28. lutego angielski paropływ „Spitfire“ z Neapolu. Na tym okręcie znajdował się kurier angielski, który na Turyn odbył podróż z Londynu. Ten okręt nabral w Korfu węgla i odpłynął po sześciu godzinach ku Atenom. Spodziewają się, że ten okręt może przywieźć instrukcje łagodniejsze dla angielskich mocarzy w Pireusie. Czas już na każdy sposób, aby sprawa ta pomyślniejszy wzięła obrót.

Z angielskich okrętów strzelano wczoraj na siedm tak zwanych „Trichandiri“ (małe greckie okręta); trzy umknęło szczęśliwie, reszta cztery są bardzo uszkodzone, kule przeszły żagle i ściany. Dnia 26. w południe polował znowu statek angielski na jednego Trichandiro, który uszedł, lecz niedawno do niego ognia. Odin zostaje w porcie Pireus, w Salaminie leży 6 okrętów liniowych i 2 parostatki, w Spezya i w Hydra znajduje się po jednym paropływie. Z pojmanyh okrętów jest 34 w Salaminia (między nimi 4 królewskie golety i król. grecki paropływ „Othon“) więcej jak sto w Spezay a około 20 w Hydra. Grecki minister spraw zagranicznych Londos, jest ciągle bardzo czynny. Pan Calimagdarki otrzymał posadę greckiego konsula w Liwornie. 28. lutego oczekiwano w Atenach z niecierpliwością przybycia francuskiego paropływu spodziewając się pomyślnych wiadomości. (Kor. lit.)

Turcyja.

(Najnowsze wiadomości z nad granicy bośnińskiej.)

Gazeta Zagrebska podaje następujące najnowsze wiadomości z nad granicy bośnińskiej pod dniem 25. lutego: Zgromadzający się w Casin insurgenci rozeszli się znów całkiem spokojnie; wszyscy Turcy popowracali już do dom i oczekują teraz rezolucyi, jaką wezyr Tahir basza da w odpowiedzi na petycję przewodźcy buntowników, Ale Kedica. Jak nam doniesiono, mieli insurgenci zamiar wyruszyć ztamtąd 11go b. m. przeciw Bihaczy, lecz przed wyruszeniem ich przybył do Casin wyprawiony od wezyra poseł i deputacya od baszy bihackiego, Mehemedbey Bisciewicz, która przewodzącą buntowników, Ale Kiedica nakłoniła do tego, aby zaniechał zamierzaną wyprawę i oczekiwał cierpliwie odpowiedzi sułtana na wniesione ze strony namiestnika przedstawienie. Ale Kedic miał pisemnie odpowiedzieć wezyrowi i założyć następujące warunki, które jedynie tylko mogą zmienić przedsięwzięcie jego: 1) Zniesienie nowo zaprowadzonych podatków. 2) Opuszczenie dziesięciny od tak zwanego nowego porozu. Jeżeli to nastąpi, tedy są oni gotowi usłuchać rozkazów wezyra. Dotąd nienastąpiła jeszcze żadna odpowiedź na te warunki, a insurgenci wprawdzie powrócili do domu, lecz przyrzekli sobie jak najuroczyściej przy odchodnem, że natychmiast zbiórą się napowrót, skoro tylko pierwszy wystrzał na hasło posłyszają.

Twierdza Bihacz zaopatruje się ciągle w żywność i amunicję, a nawet słychać, że rząd zamysła wystawić kordon na granicy austriackiej, do czego postanowiono w Bośni zaciągnąć 6000 rekruta. (G. W.)

Wiedeńska litografowana korespondencya z dnia 7. marca donosi: Z Turcyi nienadeszły ważne wiadomości, tylko ze Smyrny donoszą pod dniem 25. lutego, że flota francuska odpłynęła z Vurla do Agrilia. W Porcie smirneńskim został tylko liniowy okręt: „Inflexible.“

Rzecz domowa.

Z Wydziału Towarzystwa Dam Dobroczynności.

Chociaż dwa dane bale na korzyść ubogich przyniosły 1454 zlr., 51 kr. m. k., a z odtrąceniem kosztów wynoszą-

cych 449 zlr. 7 kr. pozostaje w kasie 1005 zlr. 44 k. m. k., do czego w znacznej części przyczynili się J. E. gubernator hr. Gołuchowski, J. E. jenerał komenderujący baron Hammerstein i J. E. JW. ksiądz Arcybiskup Baraniecki, niemoże jednak Wydział Towarzystwa Dobroczynności ustawać w swych staraniach, pomnąc na mnogie potrzeby domu wychowania sierot i tyłu cierpiących do wspierania przez rok cały; to go powoduje do wezwania niniejszem wszystkich łaskawych i dobroczynnych, do przesłania na ręce Dam Opiekunek lub Przełożonej jaką ofiarę z mniej potrzebnych im przedmiotów, tak do zabawy jak do użytku służących, a któreby mogły być korzystnie spieniężone w Bazarze; pomnąc że co jest nieużytecznem, a często i zawadą w domu, może przynieść ulgę i wsparcie wielu nieszczęśliwym. Objekta te w Bazarze na korzyść ubogich jak w latach zeszłych za niską cenę sprzedawane będą. Ciągnięcie oraz loteryi na szal prawdziwy Indyjski, na które bilety w domu Opiekunek i Przełożonej dostać można, równocześnie z Bazarrem nastąpi. — Przy tej okoliczności Wydział Towarzystwa Dam uprzejmie wzywa Członków Towarzystwa o nadesłanie do kasy dobrowolnych datków za rok ubiegły 1849. Lwów, dnia 11. marca 1850 r.

Wiadomości handlowe.

(Doniesienia o wełnie. — Sprzedaż wółki.)

Lwów, 11. mar. Doniesienia z Brodów zapowiadają nam nowy podwóz rosyjskiej wełny, chemicznie pranej około 600 cetnarów a w najprzedniejszym gatunku. Piękny towar znajdzie prędko kupca dodaje korespondent, jakoż wchodzi już w ugodę hurtownik Berneński i cena chwieje się między 125 a 130 zlr. m. k. W ogólności wełna tego roku popłaca, jak to także i z następnych doniesień Wrocławskich czytamy. Z mniejszą pewnością osądzić jesteśmy w stanie czyli także i okowita popłaca. Na składach hurtownych za rogatkami we Lwowie płacą kupcy po 53 kr., a sprzedają po 56 k. m. za garniec. W okolicach zaś odleglejszych od Lwowa jako w Chorostkowie, Olejowie, Koltowie pozawierane kontrakty do kwietnia i maja bez dostawy okazują cenę 50 i 52 k. m. za garniec.

Kurs lwowski.

Dnia 12. marca.

W monecie konwencyjnój.

	gotówką		towarem	
	zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski	5	20	5	24
Dukat cesarski	5	25	5	28
Półimperyal zł. rosyjski	9	20	9	20
Rubel śr. rosyjski	1	37½	1	48½
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	19½	1	20½
Galicyjskie listy zastawne za 100 zlr.	100	10	100	18
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	18

(Kurs wekslowy wiedeński z 7. marca)

Amsterdam 160 p. 2. m. Augsburg 115 p. uso. Frankfurt 114³/₄ l. 3. m. Genua 134 p. 2. m. Hamburg 168¹/₄ l. 2. m. Liworno 114 p. 2. m. Londyn 11.29 p. 3. m. Medyolan 104 p. 2. m. Paryż 135¹/₂ p. 2. m. Agio duk. ces. 22. Napol. 9.16. Szufrynów 16.5. Agio srebra 13³/₄.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 11. marca. Hr. Mier Felix, c. k. radzca tajny, z Wiednia. — Hr. Starzeńska, z Krzywca. — Treter Alexander, z Lonia. — Koziński Edward, z Siekierzyniec. — Czerwiński Jan, z Remizowiec. — Korytko Seweryn, z Suchodoła. — Dzierzkowski Adam, z Siemiakowiec. — Borowski Ludwik, z Krowiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 11. marca. Hr. Jabłonowski Ludwik, do Tarnopola. — Kornelius, c. k. Podpułkownik, do Brzeżan. — Antoniewicz Wicenty, do Skwarzawy. — Olszewski Tiburcyusz, do Potoka.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 11. marca:

Pora	Barometr wnierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan tem- peratury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	27 10 0	+ 2	+ 4°	połud. zach.	pochm.
2god.zr.	27 9 0	+ 4	0°	północ. zach.	" śnieg.
10 g. w.	27 8 11	0			"

T E A T R.

Dziś: na dochód JPny Kolińskiej, opera niem. „König Gustaw von Schweden“ oder „Der Maskenball.“
Jutro: komedya polska: „Przebudzenie się Lwa,“ i komed. w 1 akcie: „Indyana i Charlemagne.“